

Linji gwida

Dwar ċerti aspetti tar-rekwiżiti ta' adegwatezza u l-format tad-dikjarazzjoni perijodika għall-attivitajiet ta' mmaniġġjar tal-portafoll skont ir-Regolament dwar is-Swieq fil-Kriptoassi (MiCA)

Werrej

1	Kamp ta' applikazzjoni	5
2	Referenzi leġiżlattivi, abbrevjazzjonijiet u definizzjonijiet	6
2.1	Referenzi leġiżlattivi	6
2.2	Abbrevjazzjonijiet	6
2.3	Definizzjonijiet	6
3	Skop	7
4	Obbligi ta' konformità u ta' rapportar	8
4.1	Status tal-linji gwida	8
4.2	Rekwiżiti ta' rapportar	8
5	Linji gwida dwar ċerti aspetti tar-rekwiżiti tal-adeqwatezza taħt il-MiCA	9
5.1	Informazzjoni lill-klijenti dwar l-iskop tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza u l-ambitu tagħha (Linja Gwida 1).....	9
5.2	Arranġamenti neċessarji biex il-klijenti jġu mifhuma (Linja Gwida 2)	11
5.3	L-ammont ta' informazzjoni li għandha tingabar mill-klijenti (proporzjonalità) (Linja gwida 3)	14
5.4	Affidabbiltà tal-informazzjoni dwar il-klijenti (Linja Gwida 4)	17
5.5	Aġġornament tal-informazzjoni dwar il-klijenti (Linja Gwida 5)	20
5.6	Informazzjoni dwar il-klijent għal entitajiet jew gruppi legali (Linja gwida 6)	22
5.7	Arranġamenti meħtieġa biex wieħed jifhem il-kriptoassi (Linja Gwida 7).....	24
5.8	L-arranġamenti meħtieġa biex tiġi żgurata l-adeqwatezza tal-kriptoassi jew tas-servizzi tal-kriptoassi (il-Linja Gwida 8).....	25
5.9	Kostijiet u kumplessità ta' prodotti ekwivalenti (Linja gwida 9).....	28
5.10	Il-kostijiet u l-benefiċċji tal-qlib bejn investimenti (Linja gwida 10)	29
5.11	Kwalifiki tal-persunal (Linja Gwida 11)	31
6	Linji gwida dwar il-format tad-dikjarazzjoni perijodika għall-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi	32
6.1	Mezz li jservi għal żmien twil (Linja Gwida 1).....	32
6.2	Aċċess għal sistema online (Linja Gwida 2)	32

6.3	Kontenut tad-dikjarazzjoni perjodika (Linja Gwida 3).....	33
-----	---	----

1 Kamp ta' applikazzjoni

Min?

1. Dawn il-linji gwida japplikaw għall-awtoritajiet kompetenti u għall-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi, kif definit fl-Artikolu 3(1)(15) tal-MiCA, meta jipprovdu, kif rilevanti, pariri dwar il-kriptoassi jew dwar l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi.

Xiex?

2. Dawn il-linji gwida japplikaw fir-rigward ta':
 - (i) ir-rekwiżiti tal-adegwatezza skont l-Artikolu 81(1), (7), (8), (10), (11) u (12) tal-MiCA; u
 - (ii) ir-rekwiżiti applikabbli għall-format tad-dikjarazzjoni perijodika li għandha tiġi pprovduta mis-CASPs li jipprovdu mmaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi, f'konformità mal-Artikolu 81(14) tal-MiCA.

Meta?

3. Dawn il-linji gwida japplikaw 60 jum kalendarju mid-data tal-pubblikazzjoni tagħhom fuq is-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE.

2 Referenzi legiżlattivi, abbrevjazzjonijiet u definizzjonijiet

2.1 Referenzi legiżlattivi

Ir-Regolament tal-ESMA	Ir-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jistabbilixxi Awtorità Superviżorja Ewropea (Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq) u li jemenda d-Deċiżjoni Nru 716/2009/KE u jħassar id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2009/77/KE ¹ .
MiCA	Ir-Regolament (UE) 2023/1114 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-31 ta' Mejju 2023 dwar is-swieq fil-kriptoassi, u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1093/2010 u (UE) 1095/2010 u d-Direttivi 2013/36/UE u (UE) 2019/1937 ² .

2.2 Abbrevjazzjonijiet

ESMA	Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq
SESF	Sistema Ewropea ta' Superviżjoni Finanzjarja
UE	Unjoni Ewropea

2.3 Definizzjonijiet

<i>Parir robotiku</i>	L-għoti ta' pariri dwar il-kriptoassi jew l-immaniġġjar tal-portafoll ta' kriptoassi (kompletament jew parzjalment) permezz ta' sistema awtomatizzata jew semi-awtomatizzata użata bħala għodda li tiffaċċja lill-klijent.
<i>Valutazzjoni tal-adeqwatezza</i>	Il-proċess kollu tal-ġbir ta' informazzjoni dwar klijent u l-valutazzjoni sussegwenti mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi li kriptoass partikolari huwa adattat għalih, abbażi wkoll ta' fehim sod tal-kriptoassi mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi li jista' jirrakkomanda jew jinvesti f'isem il-klijent.

¹ ĠU L 331, 15.12.2010, p. 84.

² ĠU L 150, 9.6.2023, p. 40.

3 Skop

4. Dawn il-linji gwida huma bbażati fuq l-Artikolu 81(15) tal-MiCA u fuq l-Artikolu 16(1) tar-Regolament tal-ESMA. L-oġġetti ta' dawn il-linji gwida huma li jstabbilixxu prattiki superviżorji konsistenti, effiċjenti u effettivi fi ħdan is-SESF u li jiżguraw l-applikazzjoni komuni, uniformi u konsistenti tad-dispożizzjonijiet fl-Artikolu 81 (1), (8), (7), (10), (11), (12) u (14) tal-MiCA, kif rilevanti.
5. B'mod partikolari, għandhom l-għan li jippromwovu konverġenza akbar fl-applikazzjoni tar-rekwiżiti tal-adekwatezza tal-MiCA u fl-approċċi superviżorji għalihom u r-rekwiżiti applikabbli għall-format tad-dikjarazzjoni perijodika li għandha tiġi pprovduta mill-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi li jipprovdu mmaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi.
6. Billi tidentifika numru ta' kwistjonijiet importanti kif stabbilit fil-linji gwida ta' hawn taħt u b'hekk tgħin tiżgura li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jikkonformaw mal-istandards regolatorji, l-ESMA tantiċipa tishih korrispondenti tal-protezzjoni tal-investitur.

4 Obbligi ta' konformità u ta' rapportar

4.1 Status tal-linji gwida

7. F'konformità mal-Artikolu 16(3) tar-Regolament dwar l-ESMA, l-awtoritajiet kompetenti u l-partecipanti fis-swieq finanzjarji jridu jagħmlu kull sforz sabiex jikkonformaw ma' dawn il-linji gwida.
8. L-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw dawn il-linji gwida jenħtieġ li jikkonformaw billi jinkorporawhom fl-oqfsa legali u/jew superviżorji nazzjonali tagħhom kif ikun xieraq, inkluż fejn linji gwidi partikolari jkunu maħsuba primarjament għall-partecipanti fis-swieq finanzjarji. F'dan il-każ, l-awtoritajiet kompetenti jenħtieġ li jiżguraw, permezz tas-superviżjoni tagħhom, li l-partecipanti fis-swieq finanzjarji jikkonformaw mal-linji gwida.

4.2 Rekwiżiti ta' rapportar

9. Fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni tal-linji gwida fuq is-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE, l-awtoritajiet kompetenti li għalihom japplikaw dawn il-linji gwida jridu jinnotifikaw lill-ESMA jekk dawn (i) jikkonformawx, (ii) ma jikkonformawx, iżda biġ-
siebhom jikkonformaw, jew (iii) ma jikkonformawx u mhumix biġ-
siebhom jikkonformaw mal-linji gwida.
10. F'każ ta' nuqqas ta' konformità, l-awtoritajiet kompetenti jridu jinnotifikaw ukoll lill-ESMA fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni tal-linji gwida fuq is-sit web tal-ESMA fil-lingwi uffiċjali kollha tal-UE bir-raġunijiet tagħhom għaliex ma jikkonformawx mal-linji gwida.
11. Mudell għan-notifiki huwa disponibbli fuq is-sit web tal-ESMA. Ladarba jimtela l-mudell, dan għandu jintbagħat lill-ESMA.
12. Il-partecipanti fis-swieq finanzjarji mhumix meħtieġa jirrapportaw jekk jikkonformawx ma' dawn il-linji gwida.

5 Linji gwida dwar ċerti aspetti tar-rekwiżiti tal-adeqwatezza taħt il-MiCA

5.1 Informazzjoni lill-klijenti dwar l-iskop tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza u l-ambitu tagħha (Linja Gwida 1)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikoli 66(1) u (2) u 81(1), (8), (10) u (11) tal-MiCA.

13. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jinfurmaw lill-klijenti tagħhom b'mod ċar u sempliċi dwar il-valutazzjoni tal-adeqwatezza u dwar l-għan tagħha li huwa li l-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jkun jista' jaġixxi fl-aħjar interess tal-klijent. Dan jenħtieġ li jinkludi spjegazzjoni ċara li hija r-responsabbiltà tal-fornitur ta' servizzi tal-kriptoassi li jwettaq il-valutazzjoni, sabiex il-klijenti jifhemu (i) ir-raġuni għaliex jintalbu jipprovdu ċerta informazzjoni, (ii) l-importanza li tali informazzjoni tkun aġġornata, preċiża u kompluta u (iii) li, mingħajr tali informazzjoni, il-fornitur ta' servizzi tal-kriptoassi ma jirrakkomandax servizzi tal-kriptoassi jew kriptoassi, u lanqas ma jibda l-forniment ta' mmaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi. Din l-informazzjoni tista' tiġi provduta f'format standardizzat.
14. L-informazzjoni dwar il-valutazzjoni tal-adeqwatezza jenħtieġ li tgħin lill-klijenti jifhemu l-għan tar-rekwiżiti. Din jenħtieġ li tteġġiġhom jipprovdu informazzjoni aġġornata, preċiża u suffiċjenti dwar l-għarfien, l-esperjenza, l-oġġettivi ta' investiment tagħhom (inkluża t-tolleranza għar-riskju tagħhom) u s-sitwazzjoni finanzjarja (inkluża l-kapaċità tagħhom li jgħorru t-telf). Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jenfasizzaw lill-klijenti tagħhom li huwa importanti li jiġbru informazzjoni kompluta u preċiża sabiex il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jkun jista' jirrakkomanda kriptoassi jew servizzi ta' kriptoassi xierqa lill-klijent. Mingħajr din l-informazzjoni, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi ma jistgħux jipprovdu pariri dwar il-kriptoassi jew dwar l-immaniġġjar tal-portafolli tal-kriptoassi.
15. Hija r-responsabbiltà tal-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi li jiddeċiedu kif se jinfurmaw lill-klijenti tagħhom dwar il-valutazzjoni tal-adeqwatezza. Madankollu, il-format li jintuża jenħtieġ li jippermetti li jsiru kontrolli sabiex jiġi vverifikat jekk l-informazzjoni tkunx ġiet ipprovduta.
16. Jenħtieġ li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi ma joħolqu l-ebda ambigwiżità jew konfużjoni dwar ir-responsabbiltajiet tagħhom fil-proċess meta jivvalutaw l-adeqwatezza tas-servizzi tal-kriptoassi jew tal-kriptoassi. B'mod partikolari, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jevita li jiddikjara, jew jagħti l-impressjoni, li huwa l-klijent li jiddeċiedi dwar l-adeqwatezza tal-investiment jew is-servizz, jew li huwa l-klijent li jistabbilixxi liema kriptoass jew servizzi ta' kriptoassi jaqblu mal-profil tar-riskju tiegħu stess. Pereżempju, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jevitaw li jindikaw lill-klijent li ċertu kriptoass huwa dak li l-klijent għażel bħala adattat, jew li jeħtieġu lill-klijent jikkonferma li kriptoass jew servizz ta' kriptoassi huwa adattat.
17. Kwalunkwe ċaħda ta' responsabbiltà (jew tipi oħra ta' dikjarazzjonijiet simili) li għandha l-għan li tillimita r-responsabbiltà tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi għall-valutazzjoni tal-adeqwatezza, bl-ebda mod ma jkollha impatt fuq il-karatterizzazzjoni tas-servizz tal-

kriptoassi pprovdut fil-prattika lill-klijenti u lanqas fuq il-valutazzjoni tal-konformità tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi mar-rekwiżiti korrispondenti. Pereżempju, meta jkunu qed jiġbru informazzjoni dwar il-klijenti li tkun meħtieġa biex issir valutazzjoni tal-adeqwatezza (bħall-perjodu ta' żamma/tal-ippjanar tal-investiment tagħhom jew informazzjoni relatata mat-tolleranza tar-riskju), il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi ma għandhomx jistqarru li huma ma jivvalutawx l-adeqwatezza.

18. Sabiex jindirizzaw in-nuqqasijiet potenzjali fil-fehim tas-servizzi tal-kriptoassi li jiġu pprovduti permezz ta' parir robotiku, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jinfurmaw lill-klijenti, apparti informazzjoni oħra meħtieġa, dwar dan li ġej:
 - spjegazzjoni ċara ħafna tal-grad u tal-livell preċiż tal-involvement uman u jekk u kif il-klijent jista' jitolb għal interazzjoni umana;
 - spjegazzjoni li t-tweġibiet li l-klijenti jipprovdu se jkollhom impatt dirett biex tiġi ddeterminata l-adeqwatezza tad-deċiżjonijiet fuq l-investiment li jiġu rakkomandati jew li jsiru f'isimhom;
 - deskrizzjoni tas-sorsi ta' informazzjoni li jintużaw biex jiġu ġġenerati pariri dwar l-investiment jew biex jiġi provdut is-servizz ta' mmaniġġjar tal-portafolli (eż., jekk jintuża kwestjonarju online, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi għandhom jispjegaw li t-tweġibiet għall-kwestjonarju jistgħu jkunu l-unika bażi għall-parir robotiku jew jekk il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi għandux aċċess għal informazzjoni jew kontijiet oħra tal-klijent);
 - spjegazzjoni ta' kif u meta l-informazzjoni tal-klijent se tiġi aġġornata fir-rigward tas-sitwazzjoni, iċ-ċirkostanzi personali tiegħu/tagħha, eċċ.
19. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jikkunsidraw ukoll bir-reqqa jekk id-divulgazzjonijiet tagħhom humiex imfassla biex ikunu effettivi (eż., id-divulgazzjonijiet isiru disponibbli direttament għall-klijenti u ma jkunux moħbija jew ma jinftehmux). Għall-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi li jipprovdu parir robotiku, b'mod partikolari dan jista' jinkludi:
 - li titqiegħed enfasi fuq l-informazzjoni rilevanti (eż., permezz tal-użu ta' karatteristiċi ta' disinn bħal kaxxi li jtilgħu fuq l-iskrin (pop-ups);
 - jiġi kkunsidrat jekk xi informazzjoni għandhiex tiġi akkumpanjata b'test interattiv (eż., permezz tal-użu ta' karatteristiċi ta' disinn bħal tooltips) jew mezzi oħra biex jiġu provduti dettalji addizzjonali lill-klijenti li jkunu qed ifittxu aktar informazzjoni (eż., permezz tat-taqsima dwar Mistoqsijiet Komuni).

5.2 Arrangamenti neċessarji biex il-klijenti jiġu mifhuma (Linja Gwida 2)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (8) u (10) tal-MiCA.

20. Meta tingabar l-informazzjoni meħtieġa biex titwettaq valutazzjoni tal-adegwatezza għal kull klijent, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiżguraw li l-mistoqsijiet li jistaqsu lill-klijenti tagħhom ikunu speċifiċi biżżejjed, jinfteħmu b'mod korrett, iqisu l-elementi żviluppati fil-linja gwida 3 u li kwalunkwe metodu użat għall-ġbir tal-informazzjoni jiffassal biex tinkiseb l-informazzjoni meħtieġa għal valutazzjoni tal-adegwatezza.
21. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiżguraw li l-valutazzjoni tal-informazzjoni li tingabar dwar il-klijenti tagħhom issir b'mod konsistenti irrISPettivament mill-mezzi li jintużaw biex tingabar din l-informazzjoni.
22. Pereżempju, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jistgħu jużaw kwestjonarji (b'mod partikolari f'format diġitali) mimlijin mill-klijenti tagħhom, informazzjoni miġbura matul diskussjonijiet magħhom jew informazzjoni oħra diġà miġbura permezz tar-relazzjoni eżistenti tal-fornitur ta' servizzi tal-kriptoassi mal-klijent. Pereżempju, inadempjenza ta' pagament fuq obbligi oħrajn tista' tindika sitwazzjoni finanzjarja diffiċli.
23. Meta jkunu qed ifasslu l-kwestjonarji mmirati biex jiġbru informazzjoni dwar il-klijenti tagħhom għall-għanijiet ta' valutazzjoni tal-adegwatezza, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jkunu konxji u għandhom jikkunsidraw l-aktar raġunijiet komuni għaliex il-klijenti jistgħu jonqsu milli jwieġbu l-kwestjonarji b'mod korrett. B'mod partikolari:
 - jenħtieġ li tingħata attenzjoni għal kemm il-kwestjonarju jkun ċar, eżawrjenti u komprensiv, filwaqt li jiġi evitat lingwaġġ qarrieqi, li joħloq konfużjoni, impreciz u tekniku żżejjed;
 - it-tqassim għandu jiġi elaborat bir-reqqa u jenħtieġ li jevita milli jaffettwa l-għażliet tal-klijenti (il-font, l-ispazju bejn il-linji...);
 - il-preżentazzjoni ta' mistoqsijiet li jiġbru ammont ta' mistoqsijiet f'mistoqsija waħda (il-ġbir ta' informazzjoni dwar serje ta' oġġetti permezz ta' mistoqsija waħda, b'mod partikolari meta jkunu qed jiġu vvalutati l-għarfien u l-esperjenza u t-tolleranza tar-riskju) jenħtieġ li tiġi evitata;
 - il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jikkunsidraw bir-reqqa l-ordni li fiha jressqu l-mistoqsijiet sabiex jiġbru l-informazzjoni b'mod effettiv.
 - sabiex ikunu jistgħu jiżguraw li tingabar l-informazzjoni neċessarja, il-possibbiltà li l-investituri ma jwiġbux ġeneralment ma għandhiex tkun disponibbli fil-kwestjonarji (b'mod partikolari meta tkun qed tingabar informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijent).

24. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ ukoll li jieħdu passi raġonevoli biex jivvalutaw il-fehim min-naħa tal-klijent tar-riskju tal-investment kif ukoll tar-relazzjoni bejn ir-riskju u r-redditu fuq l-investimenti, għaliex dan huwa punt fundamentali sabiex il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jkunu jistgħu jaġixxu f'konformità mal-aħjar interessi tal-klijent meta jkunu qed iwettqu l-valutazzjoni tal-adegwatezza. Meta jipprezentaw mistoqsijiet f'dan ir-rigward, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jispjegaw b'mod ċar u sempliċi li l-għan li jwieġbuhom huwa li jgħinu fil-valutazzjoni tal-attitudni tal-klijenti għar-riskju (profil tar-riskju), u għalhekk jekk is-servizzi tal-kriptoassi jew il-kriptoassi humiex xierqa għalihom (u, jekk xieraq, liema tipi u riskji huma relatati magħhom).
25. L-informazzjoni meħtieġa biex issir valutazzjoni tal-adegwatezza tinkludi elementi differenti li jistgħu jaffettwaw, pereżempju, l-analiżi tas-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijent (inkluża l-kapaċità tiegħu li jerfa' t-telf) jew l-oġettivi tal-investment tiegħu (inkluża t-tolleranza tar-riskju tiegħu). Eżempji ta' dawn l-elementi huma:
- l-istatus ċivili tal-klijent (speċjalment il-kapaċità legali tiegħu li jikkommetti assi li jistgħu jappartjenu wkoll għas-sieħeb/sieħba tiegħu);
 - is-sitwazzjoni tal-familja tiegħu (bidliet fis-sitwazzjoni tal-familja ta' klijent jistgħu jaffettwaw is-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu eż. it-twelid ta' tifel/tifla jew l-età biex dan/din tibda tmur l-università);
 - l-età (li primarjament hija importanti sabiex tiġi żgurata valutazzjoni korretta tal-oġettivi tal-investment, u b'mod partikolari l-livell ta' riskju finanzjarju li l-klijent huwa lest li jieħu, kif ukoll il-perjodu ta' żamma/tal-ippjanar tal-investment, li jindika x-xewqa li investment jinżamm għal ċertu perjodu ta' żmien);
 - is-sitwazzjoni tal-impjieg tiegħu (il-grad tas-sigurtà tal-impjieg jew il-fatt li l-klijent ikun qrib l-irtirar jistgħu jaffettwaw is-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu jew l-oġettivi tal-investment tiegħu);
 - il-ħtieġa għal-likwidità f'ċerti investimenti rilevanti jew il-ħtieġa li jiġi ffinanzjat impenn finanzjarju futur (eż. ix-xiri ta' proprjetà, miżati tal-edukazzjoni).
26. Meta jkunu qed jiddeterminaw liema informazzjoni tkun meħtieġa, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jikkunsidraw l-impatt li kwalunkwe bidla sinifikanti li tirrigwarda dik l-informazzjoni jista' jkollha fir-rigward tal-valutazzjoni tal-adegwatezza.
27. L-ESMA tqis li tkun prattika tajba għall-fornituri tas-servizzi tal-kriptoassi li jqisu elementi mhux finanzjarji meta jiġbru informazzjoni dwar l-oġettivi ta' investment tal-klijent, u – lil hinn mill-elementi elenkati fil-paragrafu 25 – jiġbru informazzjoni dwar il-preferenzi tal-klijent dwar il-preferenzi ambjentali, soċjali u fatturi ta' governanza sabiex jitqiesu fil-valutazzjoni tal-adegwatezza.
28. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jieħdu l-passi raġonevoli kollha biex jivvalutaw b'mod suffiċjenti l-fehim tal-klijenti tagħhom tal-karatteristiċi u tar-riskji ewlenin relatati mat-tipi ta' prodotti fl-offerta tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi. L-adozzjoni

minn fornituri ta' servizzi ta' kryptoassi ta' mekkaniżmi biex jevitaw li jibbażaw bla bżonn fuq l-awtovalutazzjoni tal-klijent u jiżguraw il-konsistenza tat-tweġibiet ipprovduti mill-klijent³ hija partikolarment importanti għall-valutazzjoni korretta tal-għarfien u l-esperjenza tal-klijent. L-informazzjoni li tingabar mill-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi dwar l-għarfien u l-esperjenza ta' klijent jenħtieġ li tiġi kkunsidrata bħala waħda għall-istima ġenerali tal-fehim tiegħu tal-prodotti u servizzi u tar-riskji involuti fit-tranżazzjonijiet rakkomandati jew fl-immaniġġjar tal-portafoll tiegħu.

29. Huwa importanti wkoll li l-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jivvalutaw kemm il-klijent fehem il-kunċetti finanzjarji bażiċi bħar-riskju tal-investment (inkluż ir-riskju tal-konċentrazzjoni) u l-kompromess bejn ir-riskju u r-redditu. Għal dan il-għan, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jikkunsidraw li jużaw eżempji indikattivi u li jinftehm u tal-livelli ta' telf/redditu li jistgħu jirriżultaw skont il-livell ta' riskju li jittieħed, u għandhom jivvalutaw ir-rispons tal-klijent għat-tali xenarji.
30. Bħala parti mill-valutazzjoni tal-għarfien u l-esperjenza ta' klijent, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jiżguraw li l-klijent jifhem il-kryptoassi speċifikament u, b'mod partikolari, ir-riskji inerenti għall-użu tat-teknoloġija ta' registru distribwit (pereżempju, serq ċibernetiku, hacks, telf jew qerda ta' kġavi privati), li fuqhom huma bbażati l-kryptoassi.
31. Il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jfasslu l-kwestjonarji tagħhom sabiex ikunu jistgħu jiġbru l-informazzjoni neċessarja dwar il-klijent tagħhom. Dan huwa partikolarment rilevanti għall-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi li jipprovdu servizzi ta' konsulenza robotika minhabba l-interazzjoni umana limitata. Sabiex jiżguraw il-konformità tagħhom mar-rekwiżiti li jikkonċernaw dik il-valutazzjoni, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jqisu fatturi bħal:
 - jekk l-informazzjoni li tingabar permezz tal-kwestjonarju online tippermettix lill-fornitur tas-servizz tal-kryptoassi jasal għall-konklużjoni li l-parir li jkun ġie pprovdut ikunx xieraq għall-klijenti tagħhom abbażi tal-għarfien u tal-esperjenza tagħhom, is-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom u l-oġettivi u l-ħtiġijiet tal-investment tagħhom;
 - jekk il-mistoqsijiet fil-kwestjonarju humiex biżżejjed ċari u/jew jekk il-kwestjonarju huwiex imfassal biex jipprovi aktar kjarifika jew eżempji lill-klijenti meta jkun neċessarju (eż., permezz tal-użu ta' karatteristiċi ta' disinn, bħal tool-tips jew kaxx li jtilgħu fuq l-iskrin);
 - jekk ikunx hemm xi interazzjoni umana (inkluża interazzjoni remota permezz ta' emails jew permezz ta' mowbajls) disponibbli lill-klijenti meta jkunu qed jirrispondu l-kwestjonarju online;
 - jekk ittiħdux xi passi biex jiġu indirizzati risponsi inkonsistenti tal-klijenti (bħall-inkorporazzjoni ta' karatteristiċi ta' disinn fil-kwestjonarju biex iwissu lill-klijenti meta t-tweġibiet tagħhom internament ma jidhrux konsistenti u jissuġġerulhom jerġgħu

³ Ara l-linja gwida 4.

jikkunsidraw tali risponsi; jew l-implimentazzjoni ta' sistemi biex awtomatikament jimmarkaw informazzjoni li tidher inkonsistenti li tiġi pprovduta minn klijent għal rieżami jew segwitu mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi).

5.3 L-ammont ta' informazzjoni li għandha tingabar mill-klijenti (proporzjonalità) (Linja gwida 3)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (8) u (10) tal-MiCA

32. Qabel ma jipprovdu pariri dwar il-kriptoassi jew dwar l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi, il-fornituri tas-servizzi tal-kriptoassi jeħtieġ li jiġbru l-“informazzjoni meħtieġa” kollha⁴ dwar l-għarfien u l-esperjenza, is-sitwazzjoni finanzjarja, l-oġettivi tal-investment u l-fehim bażiku tagħhom tar-riskji involuti fix-xiri tal-kriptoassi, filwaqt li jagħtu kunsiderazzjoni xierqa lin-natura u lill-firxa tas-servizz ipprovdut. Il-firxa tal-informazzjoni “meħtieġa” tista' tvarja u l-fornituri tas-servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiddeterminaw il-firxa tal-informazzjoni li trid tingabar mill-klijenti fid-dawl tal-karatteristiċi kollha tal-parir dwar il-kriptoassi jew l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi li jridu jiġu pprovduti lil dawk il-klijenti. B'mod partikolari, il-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li jqisu l-karatteristiċi tal-parir dwar il-kriptoassi jew l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi li jridu jiġu pprovduti, it-tip u l-karatteristiċi tal-kriptoassi li jridu jiġu kkunsidrati u l-karatteristiċi tal-klijenti.
33. Fid-determinazzjoni ta' liema informazzjoni hija “meħtieġa”, il-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li jikkunsidraw, fir-rigward tal-għarfien u l-esperjenza ta' klijent, is-sitwazzjoni finanzjarja, l-oġettivi ta' investment u l-fehim bażiku tagħhom tar-riskji involuti fix-xiri ta' kriptoassi:
- it-tip ta' kriptoassi jew tranżazzjonijiet jew servizzi li l-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jista' jirrakkomanda jew jinvolvi ruħu fihom (inklużi l-komplessità u l-livell ta' riskju);
 - in-natura u l-firxa tas-servizz li l-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jista' jipprovdi;
 - il-ħtiġijiet u ċ-ċirkostanzi tal-klijent;
 - il-karatteristiċi tal-klijent (eż., il-livell ta' sofistikazzjoni tiegħu, l-għarfien dwar l-investment (inkluż fir-rigward tal-kriptoassi), is-sitwazzjoni finanzjarja...).
34. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiżguraw li l-informazzjoni dwar l-għarfien u l-esperjenza ta' klijent jew ta' klijent potenzjali fl-investment, inkluż fil-qasam tal-kriptoassi, tinkludi dan li ġej, sa fejn ikun xieraq għan-natura tal-klijent, in-natura u l-firxa

⁴ “Informazzjoni neċessarja” jenħtieġ li tintfiehmed bħala li tfisser l-informazzjoni li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jiġbru sabieħ jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' adeguatezza skont il-MiCA.

tas-servizz li jrid jiġi pprovdut u t-tip ta' kryptoassi jew tranżazzjoni prevista, inklużi l-kumplessità u r-riskji involuti tagħhom:

- it-tipi ta' servizz, tranżazzjoni u prodotti finanzjarji li l-klijent huwa familjari magħhom;
 - jekk il-klijent jifhemx it-teknoloġija ta' reġistru distribwit, li fuqha huma bbażati l-kryptoassi, u r-riskji inerenti għal dan bħar-riskju li jiġu trasferiti l-kryptoassi għall-kartiera jew għall-indirizz ħażin jew ir-riskji ta' hacking;
 - in-natura, il-volum, u l-frekwenza tat-tranżazzjonijiet tal-klijent, inkluż fi kryptoassi u l-perjodu li twettqu matulu;
 - il-livell ta' edukazzjoni, u l-professjoni jew il-professjoni preċedenti rilevanti tal-klijent jew tal-klijent potenzjali.
35. Meta jivvalutaw l-għarfien ta' klijent ta' kryptoassi jew ta' tip partikolari ta' kryptoassi, il-fornituri ta' servizzi ta' kryptoassi ma għandhomx jibbażaw biss fuq l-istorja tat-tranżazzjoni ta' tali klijent iżda għandhom jiżguraw il-fehim tal-prodott min-naħa tal-klijent.
36. Filwaqt li l-ammont tal-informazzjoni li għandha tingabar jista' jvarja, l-istandard biex jiġi żgurat li rakkomandazzjoni jew investment li jkunu saru f'isem il-klijent ikunu xierqa għall-klijent dejjem se jibqa' l-istess. Il-MiCA tippermetti lill-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jiġbru l-livell ta' informazzjoni li jkun adegwat u proporzjonat għall-prodotti u s-servizzi li joffru, jew li dwarhom il-klijent jitlob parir speċifiku dwar il-kryptoassi jew l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kryptoassi. Dan ma jippermettix lill-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jbaxxu l-livell ta' protezzjoni dovuta lill-klijenti.
37. L-informazzjoni li tirrigwarda l-għanijiet tal-investment tal-klijent jew tal-klijent potenzjali jenħtieġ li jenħtieġ li tinkludi, meta rilevanti, informazzjoni dwar it-tul ta' żmien li għalih il-klijent jixtieq iżomm l-investment, il-preferenzi tiegħu fejn jidhol it-teħid tar-riskju, il-profil tar-riskju tiegħu jew tagħha, u l-għanijiet tal-investment.
38. Meta jipprovdut aċċess għal kryptoassi aktar kumplessi jew riskjużi, il-fornituri ta' servizzi ta' kryptoassi jenħtieġ li jiġbru aktar informazzjoni dettaljata dwar il-klijent milli kieku jiġbru meta jkunu involuti prodotti inqas kumplessi jew riskjużi. Dan sabiex il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jkunu jistgħu jivvalutaw il-kapaċità tal-klijent li jifhem, u finanzjament iġorr, ir-riskji assoċjati ma' dawn il-kryptoassi.⁵ L-ESMA tistenna li l-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jwettqu valutazzjoni robusta fost l-oħrajn tal-għarfien u l-esperjenza tal-klijent, inkluż, pereżempju, il-kapaċità li jifhemu l-mekkaniżmi li jagħmlu l-kryptoassi rrakkomandati jew innegożjati "riskjużi" u, possibbilment, "kumplessi", jekk il-klijent ikunx

⁵ Sabiex jiġi żgurat li l-klijenti jifhemu r-riskju tal-investment u t-telf potenzjali li jistgħu jgħorru, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li, sa fejn ikun possibbli, jippreżenta dawn ir-riskji b'mod ċar u li jinftehem, potenzjalment bl-użu ta' eżempji illustrattivi tal-ammont ta' telf f'każ li kryptoass ma jkunx sejjer tajjeb, u b'kunsiderazzjoni xierqa tal-Artikolu 81(9) tal-MiCA.

diġà nnegożja fi kryptoassi u t-tip speċifiku ta' kryptoassi (pereżempju, stablecoin jew token ta' utilità), it-tul ta' żmien li ilu jinnegożjahom, eċċ.

39. Għal kryptoassi illikwidi⁶, l-"informazzjoni neċessarja" li trid tingabar jenħtieġ li tinkludi informazzjoni dwar it-tul ta' żmien li għalih il-klijent huwa ppreparat li jżomm l-investment.
40. Peress li l-informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja ta' klijent dejjem se jkollha bżonn tingabar, l-ammont ta' informazzjoni li għandha tingabar jista' jiddependi mit-tip ta' kryptoassi u servizzi li għandhom jiġu rakkomandati jew li l-klijent jinvolvi ruħu fihom. Pereżempju, peress li ħafna kryptoassi huma investimenti spekulattivi ħafna, "informazzjoni meħtieġa" li għandha tingabar tista' tinkludi l-elementi kollha li ġejjin kif meħtieġ biex jiġi żgurat jekk is-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijent tippermettix li huwa jinvesti jew li jkun investit f'tali kryptoassi:
- l-ammont tal-introjtu regolari u tal-introjtu totali tal-klijent, irrispettivament minn jekk l-introjtu jinkisibx fuq bażi permanenti jew temporanja, u s-sors ta' dan l-introjtu (pereżempju, mill-impjieg, l-introjtu mill-irtirar, l-introjtu mill-investment, ir-redditi mill-kiri, eċċ.);
 - l-assi tal-klijenti, inklużi assi likwidi, investimenti u proprjetà immobbli, li jinkludu liema investimenti finanzjarji, proprjetà personali u għall-investment, fondi tal-pensjoni u kwalunkwe depożitu tal-flus, eċċ. li l-klijent jista' jkollu. Il-fornitur tas-servizz tal-kryptoassi jenħtieġ li, fejn ikun rilevanti, jiġbor informazzjoni wkoll dwar il-kundizzjonijiet, it-termini, l-aċċess, is-self, il-garanziji u restrizzjonijiet oħra, jekk ikun applikabbli, għall-assi ta' hawn fuq li jistgħu jeżistu.
 - l-impenji finanzjarji regolari tal-klijent, li jinkludu x'impenji finanzjarji l-klijent ikun għamel jew ikollu l-ħsieb li jagħmel (id-djun tal-klijent, l-ammont totali tal-pożizzjoni ta' dejn u impenji perjodiċi oħra, eċċ.).
41. Waqt li jkunu qed jiddeterminaw l-informazzjoni li trid tingabar, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jqisu wkoll in-natura tas-servizz li għandu jiġi pprovdut. Prattikament, dan ifisser li:
- meta jkun meħtieġ li jiġi pprovdut parir dwar il-kryptoassi, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jiġbru biżżejjed informazzjoni sabiex ikunu jistgħu jivvalutaw l-abbiltà tal-klijent li jifhem ir-riskji u n-natura ta' kull wieħed mill-kryptoassi u s-servizzi li l-fornitur tas-servizz tal-kryptoassi jipprevedi li jirrakkomanda lil dak il-klijent;
 - meta l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kryptoassi jrid jiġi pprovdut, peress li d-deċiżjonijiet ta' investment jenħtieġ li jittieħdu mill-fornitur tas-servizz tal-kryptoassi f'isem il-klijent, il-livell ta' għarfien u esperjenza meħtieġa mill-klijent fir-rigward tal-kryptoassi kollha li potenzjalment jistgħu jiffurmaw il-portafoll jistgħu jkunu inqas

⁶ Huwa f'idejn kull fornitur ta' servizzi tal-kryptoassi li jiddefinixxi minn qabel liema mill-kryptoassi inklużi fl-offerta tiegħu lill-investituri jqis li huma illikwidi.

dettalja mil-livell li l-klijent jenħtieġ li jkollu meta jkun se jiġi pprovdut parir dwar is-servizz tal-kriptoassi. Madankollu, anke f'sitwazzjonijiet bħal dawn, il-klijent jenħtieġ li mill-inqas jifhem ir-riskji ġenerali tal-portafoll (inklużi r-riskji inerenti għat-teknoloġija tal-kotba distribwiti) u jenħtieġ li jkollu fehim ġenerali tar-riskji relatati ma' kull tip ta' kriptoass li jista' jiġi inkluż fil-portafoll. Il-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li jiksibu fehim u għarfien ċari ħafna tal-grad ta' fehim tal-kriptoassi u tal-profil tal-investment tal-klijent.

42. Bl-istess mod, il-livell tas-servizz mitlub mill-klijent jista' jhalli impatt ukoll fuq il-livell ta' dettall tal-informazzjoni li tingabar dwar il-klijent. Pereżempju, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiġbru aktar informazzjoni dwar klijenti li jitolbu parir li jkopri l-portafoll finanzjarju sħiħ tagħhom milli dwar klijenti li jitolbu parir speċifiku dwar kif jinvestu ammont partikolari ta' flus li jirrappreżenta parti relattivament żgħira tal-portafoll ġenerali tagħhom.
43. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jqisu wkoll in-natura tal-klijent meta jkunu qed jiddeterminaw l-informazzjoni li tkun trid tingabar. Pereżempju, normalment ikun jeħtieġ li tingabar informazzjoni aktar fil-fond għal klijenti potenzjalment vulnerabbli (bħal pereżempju klijenti anzjani) jew dawk mingħajr esperjenza li jitolbu parir dwar kriptoassi jew immaniġġjar tal-portafoll ta' servizzi ta' kriptoassi għall-ewwel darba.
44. L-informazzjoni li għandha tingabar tiddependi wkoll mill-ħtiġijiet u miċ-ċirkostanzi tal-klijent. Pereżempju, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi aktarx ikollu bżonn aktar informazzjoni dettaljata dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijent meta l-oġettivi tal-investment tal-klijent ikunu diversi u/jew fit-tul, milli meta klijent ifittex investment fuq perjodu ta' żmien qasir.
45. L-informazzjoni dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijent tinkludi informazzjoni rigward l-investimenti tiegħu (fil-kriptoassi u prodotti oħra). Dan jimplika li l-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi huma mistennija li jkollhom informazzjoni dwar l-investimenti finanzjarji li l-klijent ikollu mal-fornitur ta' servizzi ta' kriptoassi fuq bażi ta' kriptoass-kriptoass. Skont l-ambitu tal-parir ipprovdut, il-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li jheggu wkoll lill-klijenti biex jiżvelaw dettalji dwar l-investimenti li għandhom ma' fornituri oħra ta' servizzi ta' kriptoassi jew investimenti finanzjarji li għandhom ma' istituzzjonijiet finanzjarji, jekk possibbli wkoll fuq bażi ta' prodott, prodott.

5.4 Affidabbiltà tal-informazzjoni dwar il-klijenti (Linja Gwida 4)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1) u (10) tal-MiCA.

46. Il-klijenti huma mistennija li jipprovdu informazzjoni korretta, aġġornata u kompluta neċessarja għall-valutazzjoni tal-adeqwatezza. Madankollu, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jieħdu l-passi raġonevoli kollha u jkollhom għodod xierqa sabiex jiżguraw li l-informazzjoni li tingabar dwar il-klijenti tagħhom tkun affidabbli, preċiża u konsistenti, mingħajr ma jiddependu żżejjed fuq l-awtovalutazzjoni tal-klijenti. Dan jenħtieġ li jinkludi, mingħajr limitazzjoni:

- I-izgurar li l-klijenti huma konxji tal-importanza li jipprovdu informazzjoni preċiża u aġġornata;
 - I-izgurar li l-għodod kollha, bħall-għodod tal-profilu tal-valutazzjoni tar-riskju jew għodod li jivvalutaw l-għarfien u l-esperjenza tal-klijent, użati fil-proċess tal-valutazzjoni ta' adegwatezza huma adatti għall-iskop tagħhom u huma mfassla b'mod adegwat għall-użu mal-klijenti tagħhom, bi kwalunkwe limitu identifikat u mitigat b'mod attiv permezz tal-proċess tal-valutazzjoni ta' adegwatezza;
 - I-izgurar li l-mistoqsijiet użati fil-proċess huma probabbli li jinftehem mill-klijenti, jiġbru riflessjoni preċiża tal-għanijiet u l-bżonnijiet tal-klijent, u l-informazzjoni meħtieġa biex tinftehem il-valutazzjoni tal-adekwatezza; u
 - t-teħid ta' passi, kif xieraq, sabiex tiġi żgurata l-konsistenza tal-informazzjoni tal-klijent, bħall-ikkunsidrari ta' jekk hemmx inezattezzi ovgji fl-informazzjoni pprovduta mill-klijenti.
47. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jibqgħu responsabbli għall-izgurar li jkollhom l-informazzjoni neċessarja biex iwettqu valutazzjoni tal-adekwatezza. F'dan ir-rigward, kwalunkwe ftehim li jiġi ffirmat mill-klijent, jew divulgazzjoni li ssir mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi, li jkollha l-għan li tillimita r-responsabbiltà tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi fir-rigward tal-valutazzjoni tal-adekwatezza, ma jitqiesx bħala konformi mar-rekwiżiti rilevanti fil-MiCA.
48. Sabiex jiġi evitat milli ssir dipendenza b'mod mhux xieraq fuq l-awtovalutazzjoni tal-klijent, kwalunkwe awto-evalwazzjoni jenħtieġ li tiġi kontrobalanċjata b'informazzjoni fattwali miġbura fuq il-bażi ta' kriterji oġġettivi. Pereżempju:
- minflok ma jistaqsi jekk klijent jifhimx il-kunċetti ta' kompromess bejn ir-riskju u r-redditu u d-diversifikazzjoni tar-riskju, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jippreżenta xi eżempji prattiċi ta' sitwazzjonijiet li jistgħu jsejtnu fil-prattika, pereżempju permezz ta' graffi jew permezz ta' xenarji pożittivi u negattivi li huma bbażati fuq suppożizzjonijiet raġonevoli;
 - minflok ma jistaqsi lil klijent jekk għandux biżżejjed għarfien dwar il-karatteristiċi u r-riskji ewlenin ta' tipi speċifiċi ta' kriptoassi, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li pereżempju jistaqsi mistoqsijiet immirati lejn l-evalwazzjoni tal-għarfien reali tal-klijent dwar it-tipi speċifiċi ta' kriptoassi, pereżempju billi jistaqsi lill-klijent mistoqsijiet b'għażla multipla li l-klijent jenħtieġ li jipprovdi t-tweġiba t-tajba għalihom;
 - minflok ma tistaqsi lill-klijent jekk iħossux biżżejjed esperjenzat biex jinvesti f'ċerti kriptoassi, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jista' jistaqsi lill-klijent x'tipi ta' kriptoassi huwa familjari magħhom u kemm l-esperjenza tan-negozjar tiegħu bihom hija riċenti u frekwenti;

- minflok ma tistaqsi lill-klijenti jekk jemmnu li għandhom biżżejjed fondi x'jinvestu, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jista' jitleb lill-klijenti jipprovdu informazzjoni fattwali dwar is-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom, eż. is-sors regolari tal-introjt u jekk jeżistux xi obligazzjonijiet pendenti (bħal kreditu bankarju jew djun oħra, li jistgħu jhallu impatt sinifikanti fuq il-valutazzjoni tal-kapaċità tal-klijent li finanzjament iġorr kwalunkwe riskju u telf relatat mal-investment);
 - minflok ma jistaqsi jekk klijent iħossux komdu jieħu r-riskju, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jistaqsi lill-klijent liema livell ta' telf fuq perjodu ta' żmien partikolari huwa jkun lest li jaċċetta, jew fuq l-investment individwali jew fuq il-portafoll ġenerali.
49. Fil-valutazzjoni tal-għarfien u l-esperjenza ta' klijent, fornitur tas-servizz tal-kriptoassi għandu jevita wkoll l-użu ta' mistoqsijiet ġenerali żżejjed b'tip ta' tveġiba iva/le jew approċċ ta' awtovalutazzjoni wiesa' ħafna billi min iwieġeb jimmarka kaxxa (pereżempju, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jevitaw li jissottomettu lista ta' kriptoassi lill-klijent u jitolbuh jindika liema minnhom jifhem fih). Fejn il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jimlew minn qabel it-tveġibiet abbażi tal-istorja tat-tranżazzjonijiet tal-klijent ma' dak il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi (eż., permezz ta' servizz ieħor ta' kriptoassi pprovdut), huma jenħtieġ li jiżguraw li tintuża biss informazzjoni kompletament oġġettiva, pertinenti u affidabbli u li l-klijent jingħata l-opportunità li jirrieżamina u, jekk meħtieġ, jikkoreġi u/jew jimla kull waħda mit-tveġibiet mimlija minn qabel biex tiġi żgurata l-eżattezza ta' kwalunkwe informazzjoni mimlija minn qabel. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ ukoll li joqogħdu lura milli jfassru l-esperjenza tal-klijenti abbażi ta' suppożizzjonijiet.
50. L-investimenti preċedenti ta' klijent fil-kriptoassi ma għandhomx ikunu biżżejjed fihom infushom għall-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi biex jikkonkludi li tali klijent jifhem fil-kriptoassi u fis-servizzi tal-kriptoassi (speċjalment ir-riskji assoċjati mal-kriptoassi).
51. Meta jkunu qed jivvalutaw it-tolleranza tar-riskju tal-klijenti tagħhom permezz ta' kwestjonarju, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi mhux biss jenħtieġ li jinvestigaw il-karatteristiċi tar-riskju u tar-redditu mixtieqa tal-investimenti futuri, iżda jenħtieġ li jqisu wkoll il-perċezzjoni tar-riskju tal-klijent. Għal dan il-għan, filwaqt li l-awtovalutazzjoni għat-tolleranza tar-riskju jenħtieġ li tiġi evitata, jistgħu jiġu ppreżentati mistoqsijiet espliciti dwar l-għażliet personali tal-klijenti fil-każ ta' incertezza dwar riskju. Barra minn hekk, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jistgħu, pereżempju, jużaw grafiċi, perċentwali speċifiċi jew figuri konkreti meta jkunu qed jistaqsu lill-klijent kif jirreaġixxi meta l-valur tal-portafoll tiegħu jonqos.
52. Fejn il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jibbażaw fuq għodod li jridu jintużaw mill-klijenti bħala parti mill-proċess tal-adegwatezza (bħal kwestjonarji jew software li jagħmel profil tar-riskju), huma jenħtieġ li jiżguraw li jkollhom sistemi u kontrolli xierqa sabiex jiżguraw li l-għodod ikunu adatti għall-iskop u jipproduċu riżultati sodisfaċenti. Pereżempju, is-software li jagħmel profil tar-riskju jista' jinkludi xi kontrolli tal-koerenza tat-tveġibiet li jiġu pprovduti mill-klijenti sabiex jiġu enfasizzati l-kontradizzjonijiet bejn biċċiet ta' informazzjoni differenti li jingabru.

53. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jieħdu passi raġonevoli wkoll sabiex jimmitigaw riskji potenzjali assoċjati mal-użu ta' tali għodda. Pereżempju, jistgħu jirriżultaw riskji potenzjali jekk il-klijenti jiġu mhegġa jipprovdu ċerti tveġibiet sabiex jinkiseb aċċess għal kriptoassi jew għal servizzi ta' kriptoassi li jistgħu ma jkunux xierqa għalihom (mingħajr ma jirriflettu tajjeb iċ-ċirkostanzi u l-ħtiġijiet reali tal-klijenti).⁷
54. Sabiex jiżguraw il-konsistenza tal-informazzjoni dwar il-klijent, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jaraw l-informazzjoni li tingabar kollha kemm hi. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li joqogħdu attenti għal kwalunkwe kontradizzjoni rilevanti bejn biċċiet ta' informazzjoni differenti li jingabru, u jenħtieġ li jikkuntattjaw lill-klijent sabiex isolvu kwalunkwe inkonsistenza jew imprecizjoni materjali potenzjali. Eżempji ta' tali kontradizzjonijiet huma klijenti li jkollhom għarfien baxx jew ftit esperjenza u attitudni aggressiva għar-riskju, jew li jkollhom profil tar-riskju prudenti u objettivi tal-investment ambizzjużi.
55. Il-fornituri tas-servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jadottaw mekkaniżmi biex jindirizzaw ir-riskju li l-klijenti jista' jkollhom it-tendenza li jistmaw iżżejjed l-għarfien u l-esperjenza tagħhom, pereżempju billi jinkludu mistoqsijiet li jgħinu lill-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jivvalutaw il-fehim ġenerali tal-klijenti dwar il-karatteristiċi u r-riskji tal-kriptoassi b'mod ġenerali u t-tipi differenti ta' kriptoassi. Dawn il-miżuri jistgħu jkunu partikolarment importanti fil-każ ta' parir robotiku, peress li r-riskju ta' stima eċċessiva mill-klijenti jista' jirriżulta oġġla meta dawn jipprovdu informazzjoni permezz ta' sistema awtomatizzata (jew semi-awtomatizzata), speċjalment f'sitwazzjonijiet fejn tiġi prevista interazzjoni umana limitata ħafna jew ma tiġi prevista l-ebda interazzjoni umana bejn il-klijenti u l-impjegati tal-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi.

5.5 Aġġornament tal-informazzjoni dwar il-klijenti (Linja Gwida 5)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (8), (10) u (12) tal-MiCA.

56. Meta fornituri ta' servizz tal-kriptoassi jkollhom relazzjoni kontinwa mal-klijent (bħal billi jipprovdu pariri kontinwi dwar il-kriptoassi jew l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi), sabiex ikun jistgħu jwettqu l-valutazzjoni tal-adeqwatezza, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jadottaw proċeduri li jiddefinixxu: (a) liema parti tal-informazzjoni dwar il-klijent miġbura jenħtieġ li tkun soġġetta għal aġġornament u b'liema frekwenza; (b) kif jenħtieġ li jsir l-aġġornament u liema azzjoni jenħtieġ li tittieħed mill-fornitur ta' servizzi tal-kriptoassi meta tiġi riċevuta informazzjoni addizzjonali jew aġġornata jew meta l-klijent jonqos milli jipprovdi l-informazzjoni mitluba.
57. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jirrieżaminaw regolarment l-informazzjoni dwar il-klijent sabiex jiżguraw li din ma ssirx manifestament skaduta, impreciza jew inkompleta. Għal dan il-għan, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jimplimentaw

⁷ F'dan ir-rigward, ara wkoll il-paragrafu 59 tal-Linja Gwida 5, li jindirizza r-riskju li l-klijenti jiġu influwenzati mill-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi biex jibdlu t-tveġibiet li qabel ikunu pprovdew, mingħajr ma jkun hemm modifika reali fis-sitwazzjoni tagħhom.

proċeduri sabiex iħeġġu lill-klijenti jaġġornaw l-informazzjoni li ġiet ipprovduta originarjament fejn iseħħu bidliet sinifikanti.

58. Il-frekwenza tal-aġġornament tista' tvarja skont, pereżempju, il-profil tar-riskju tal-klijenti u filwaqt li jitqies it-tip ta' kryptoass rakkomandat. Abbażi tal-informazzjoni li tingabar dwar klijent skont ir-rekwiżiti tal-adeqwatezza, fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jiddetermina l-profil tar-riskju tal-klijent, jiġifieri x'tip ta' servizzi ta' kryptoassi jew kryptoassi b'mod ġenerali jistgħu jkunu xierqa għalih filwaqt li jitqiesu l-għarfien u l-esperjenza tiegħu, is-sitwazzjoni finanzjarja tiegħu (inkluża l-kapaċità tiegħu li jerfa' t-telf) u l-oġġettivi tal-investiment tiegħu (inkluża t-tolleranza tar-riskju tiegħu). Pereżempju, profil tar-riskju li jagħti lill-klijent aċċess għal firxa usa' ta' prodotti aktar riskjużi huwa element li aktarx jirrikjedi aġġornament aktar frekwenti. Ċerti avvenimenti jistgħu wkoll jiskattaw proċess ta' aġġornament; dan jista' jsir, pereżempju, għal klijenti li jkunu qed jilħqu l-età tal-irtirar jew li jkunu qed jiffaċjaw qgħad.
59. Minhabba r-rekwiżit li tiġi rieżaminata l-valutazzjoni tal-adeqwatezza mill-inqas kull sentejn (f'konformità mal-Artikolu 81(12) tal-MiCA), jenħtieġ li jsiru aġġornamenti mill-inqas kull sentejn biex jiġi żgurat li l-valutazzjoni aġġornata tal-adeqwatezza ma tkunx ibbażata fuq informazzjoni skaduta tal-klijent. Dan jimplika wkoll li l-aġġornament jenħtieġ li jsir qabel kwalunkwe valutazzjoni ġdida tal-adeqwatezza li sseħħ fid-data ta' skadenza ta' sentejn.
60. L-aġġornament jista', pereżempju, isir billi jintbagħat kwestjonarju ta' aġġornament lill-klijenti. Azzjonijiet rilevanti jistgħu jinkludu l-bdil tal-profil tal-klijent abbażi tal-informazzjoni aġġornata miġbura.
61. Huwa importanti wkoll li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jadottaw miżuri biex jimmitigaw ir-riskju li l-klijent jitħeġġeġ jaġġorna l-profil tiegħu stess sabiex prodott ta' investiment jew servizz partikolari li normalment ma jkunx xieraq għalih jiġi ppreżentat bħala xieraq, mingħajr ma jkun hemm modifika reali fis-sitwazzjoni tal-klijent.⁸ Bħala eżempju ta' Prattika tajba biex jiġi indirizzat dan it-tip ta' riskju, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jistgħu jadottaw proċeduri sabiex jiġi vverifikat, qabel jew wara li jsiru tranżazzjonijiet, jekk il-profil ta' klijent ikunx ġie aġġornat frekwenti żżejjed jew biss wara perjodu ta' żmien qasir mill-aħħar modifika (speċjalment jekk din il-bidla tkun seħħet fil-jiem eżatt ta' qabel investiment rakkomandat). Għalhekk, dawn is-sitwazzjonijiet jiġu skalati jew irrapportati lill-funzjoni tal-kontroll rilevanti. Dawn il-politiki u l-proċeduri huma partikolarment importanti f'sitwazzjonijiet fejn hemm riskju akbar li l-interess tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jista' jidhol f'kunflitt mal-aħjar interessi tal-klijenti tiegħu, eż. f'sitwazzjonijiet li fihom il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jkun qed iqiegħed kryptoassi għand il-klijenti tiegħu stess. Fattur rilevanti ieħor li għandu jiġi kkunsidrat f'dan il-kuntest huwa wkoll it-tip ta' interazzjoni li sseħħ mal-klijent (eż. diskursata bit-telefown vs permezz ta' sistema awtomatizzata).
62. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jinfurmaw lill-klijent meta l-informazzjoni addizzjonali pprovduta tirriżulta f'bidla fil-profil tiegħu, jekk il-profil isirx aktar riskjuż (u

⁸ F'dan il-kuntest huma rilevanti wkoll il-miżuri li jiġu adottati sabiex tiġi żgurata l-affidabbiltà tal-informazzjoni dwar il-klijenti kif deskritt skont il-paragrafu 46 tal-linja gwida 4.

għalhekk, potenzjalment, firxa usa' ta' kryptoassi aktar riskjużi u kumplessi jistgħu jirriżultaw xierqa għalih, bil-potenzjal li jirriżultaw f'telf akbar) jew viċi-versa aktar konservattiv (u, għalhekk, potenzjalment, firxa ta' prodotti aktar ristretta bħala riżultat tista' tkun xierqa għalih).

5.6 Informazzjoni dwar il-klijent għal entitajiet jew gruppi legali (Linja gwida 6)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (8) u (10) tal-MiCA.

63. Meta klijent ikun persuna ġuridika jew grupp ta' żewġ persuni fiżiċi jew aktar jew meta persuna fiżika waħda jew aktar ikunu rappreżentati minn persuna fiżika oħra, il-fornitur ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jistabbilixxi u jimplimenta politika, fuq bażi *ex ante*, dwar il-proċedura u l-kriterji li jenħtieġ li jiġu segwiti sabiex jikkonforma mar-rekwiżiti tal-adeqwatezza tal-MiCA f'sitwazzjonijiet bħal dawn. Dan jinkludi (i) min jenħtieġ li jkun soġġett għall-valutazzjoni tal-adeqwatezza, (ii) kif il-valutazzjoni tal-adeqwatezza jenħtieġ li ssir fil-prattika, inkluż minn min għandha tingabar l-informazzjoni dwar l-għarfien u l-esperjenza, is-sitwazzjoni finanzjarja u l-oġettivi tal-investment u (iii) l-impatt possibbli li dan jista' jkollu għall-klijenti rilevanti, f'konformità mal-politika eżistenti.
64. Meta klijent ikun persuna ġuridika jew persuna fiżika rappreżentata minn persuna fiżika oħra, is-sitwazzjoni finanzjarja u l-oġettivi tal-investment jenħtieġ li jiġu vvalutati fid-dawl ta' dawk tal-klijent sottostanti (il-persuna ġuridika jew il-persuna fiżika li tkun qed tiġi rappreżentata) aktar milli tar-rappreżentant. L-għarfien u l-esperjenza li jridu jiġu vvalutati jenħtieġ li jkunu dawk tar-rappreżentant. Dan jimplika, fost l-oħrajn, li huma jivverifikaw li r-rappreżentant – skont il-liġi nazzjonali rilevanti – ikun fil-fatt awtorizzat sabiex iwettaq tranżazzjonijiet f'isem il-klijent.
65. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jikkunsidraw jekk il-qafas legali nazzjonali applikabbli jipprovdi indikazzjonijiet speċifiċi li għandhom jitqiesu bl-għan li ssir il-valutazzjoni tal-adeqwatezza (dan jista' jkun il-każ, pereżempju, meta l-ħatra ta' rappreżentant legali tkun meħtieġa mil-liġi: eż. għal persuni taħt l-età jew inabilitati jew għal persuna ġuridika).
66. Il-politika jenħtieġ li tagħmel distinzjoni aktar ċara bejn sitwazzjonijiet fejn rappreżentant jiġi previst skont il-liġi nazzjonali applikabbli, bħalma jista' jkun il-każ pereżempju għall-persuni ġuridici, u sitwazzjonijiet fejn ma jiġi previst l-ebda rappreżentant, u din jenħtieġ li tiffoka fuq dawn is-sitwazzjonijiet tal-aħħar. Fejn il-politika tipprevedi ftehimiet bejn il-klijenti, dawn jenħtieġ li jiġu mgħarrfa b'mod ċar u bil-miktub dwar l-effetti li dawn il-ftehimiet jista' jkollhom fir-rigward tal-protezzjoni tal-interessi rispettivi tagħhom. Il-passi li jittieħdu mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi f'konformità mal-politika tagħha jenħtieġ li jiġu dokumentati b'mod xieraq sabiex jippermettu kontrolli *ex-post*.
67. Fejn il-klijent ikun grupp ta' żewġ persuni fiżiċi jew aktar u ma jiġi previst l-ebda rappreżentant skont il-liġi nazzjonali applikabbli, il-politika tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li tidentifika mingħand min se tingabar l-informazzjoni neċessarja u kif se ssir il-valutazzjoni tal-adeqwatezza. Il-klijenti jenħtieġ li jiġu infurmati b'mod xieraq

dwar l-approċċ tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi (kif deċiż fil-politika tiegħu) u l-impatt ta' dan l-approċċ fuq il-mod kif il-valutazzjoni tal-adeqwatezza ssir fil-prattika.

68. Approċċi bħal dawn li ġejjin possibbilment jistgħu jiġu kkunsidrati mill-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi: (a) huma jistgħu jagħżlu li jistiednu lill-grupp ta' żewġ persuni fiżiċi jew aktar biex jaħtar rappreżentant; jew, (b) huma jistgħu jikkunsidraw il-ġbir ta' informazzjoni dwar kull klijent individwali u l-valutazzjoni tal-idoneità għal kull klijent individwali.

Stedina biex il-grupp ta' żewġ persuni fiżiċi jew aktar jaħtar rappreżentant

69. Jekk il-grupp ta' żewġ persuni fiżiċi jew aktar jaqbel li jaħtar rappreżentant, jista' jiġi segwit l-istess approċċ bħal dak deskritt fil-paragrafu 64 fuq: l-għarfien u l-esperjenza għandhom ikunu dawk tar-rappreżentant, filwaqt li s-sitwazzjoni finanzjarja u l-oġettivi tal-investiment għandhom ikunu dawk tal-klijent(i) sottostanti. Din il-ħatra jenħtieġ li ssir bil-miktub kif ukoll skont il-liġi nazzjonali applikabbli u f'konformità magħha, u rreġistrata mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi rilevanti. Il-klijenti - parti mill-grupp - jenħtieġ li jiġu infurmati b'mod ċar, u bil-miktub, dwar l-impatt li ftehim bejn il-klijenti jista' jkollu fuq il-protezzjoni tal-interessi rispettivi tagħhom.
70. Madankollu, il-politika tad-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi tista' tirrikjedi lill-klijent(i) sottostanti biex jaqbel(jaqblu) dwar l-oġettivi tal-investiment tiegħu(tagħhom).
71. Jekk il-partijiet involuti jkollhom diffikultajiet biex jiddeċiedu fuq il-persuna/i li mingħandha/mingħandhom jenħtieġ li tingabar l-informazzjoni dwar l-għarfien u l-esperjenza, il-bażi li fuqha jenħtieġ li tiġi ddeterminata s-sitwazzjoni finanzjarja bl-għan tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza jew biex jiġu ddefiniti l-oġettivi tal-investiment tagħhom, il-fornitur tal-kriptoassi jenħtieġ li jadotta l-approċċ l-aktar prudenti billi jqis, kif ikun meħtieġ, l-informazzjoni dwar il-persuna bl-inqas għarfien u esperjenza, bis-sitwazzjoni finanzjarja l-aktar dgħajfa jew bl-oġettivi tal-investiment l-aktar konservattivi. Inkella, il-politika tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi tista' wkoll tispeċifika li mhux se tkun kapaċi ttipprovi pariri dwar il-kriptoassi jew dwar l-immaniġġjar tal-portafoll ta' kriptoassi f'sitwazzjoni bħal din. Il-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li mill-inqas ikunu prudenti kull meta jkun hemm differenza sinifikanti fil-livell ta' għarfien u esperjenza jew fis-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijenti differenti li huma parti mill-grupp.

Ġbir ta' informazzjoni dwar kull klijent individwali u valutazzjoni tal-adeqwatezza għal kull klijent individwali

72. Meta fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jiddeċiedi li jiġbor informazzjoni u jivvaluta l-adeqwatezza għal kull klijent individwali parti mill-grupp, jekk ikun hemm differenzi sinifikanti bejn il-karatteristiċi ta' dawk il-klijenti individwali (pereżempju, jekk il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jikklassifikahom taħt profili ta' investiment differenti), tqum il-mistoqsija dwar kif tiġi żgurata l-konsistenza tal-pariri dwar kriptoassi jew l-immaniġġjar tal-portafoll ta' kriptoassi pprovduti fir-rigward tal-kriptoassi jew portafoll ta' dak il-grupp ta' klijenti. F'tali sitwazzjoni, kriptoass jista' jkun xieraq għal parti waħda ta' klijenti tal-grupp iżda mhux għall-oħra. Il-politika tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li tispeċifika b'mod ċar kif hija se tindirizza dawn is-sitwazzjonijiet. Għal darb'oħra, hawnhekk il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jadotta l-approċċ l-aktar prudenti

billi jqis l-informazzjoni dwar il-parti tal-klijenti tal-grupp bl-inqas għarfien u esperjenza, bis-sitwazzjoni finanzjarja l-aktar dgħajfa jew bl-oġettivi tal-investment l-aktar konservattivi. Inkella, il-politika tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi tista' wkoll tispeċifika li mhux se tkun kapaċi tipprovdi pariri dwar il-kriptoassi jew dwar l-immaniġġjar tal-portafoll ta' kriptoassi f'sitwazzjoni bħal din. F'dan il-kuntest, jenħtieġ li jiġi nnotat li l-għbir tal-informazzjoni dwar il-parti tal-klijenti kollha tal-grupp u l-kunsiderazzjoni, għall-finijiet tal-valutazzjoni, ta' profil medju tal-livell ta' għarfien u kompetenza tagħhom kollha, aktarx ma jkunux konformi mal-prinċipju globali tal-MiCA tal-azzjoni fl-aħjar interessi tal-klijenti.

5.7 Arrangamenti meħtieġa biex wieħed jifhem il-kriptoassi (Linja Gwida 7)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(10) tal-MiCA.

73. Jenħtieġ li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jkollhom fis-seħħ politiki u proċeduri adegwati sabiex jiżguraw li jifhemu l-karatteristiċi, in-natura, il-karatteristiċi, inklużi l-kostijiet u r-riskji tas-servizzi tal-kriptoassi u tal-kriptoassi magħżula għall-klijenti tagħhom u li jivvalutaw, filwaqt li jqisu l-kost u l-komplessità, jekk servizzi tal-kriptoassi ekwivalenti jew kriptoassi jistgħux jissodisfaw il-profil tal-klijent tagħhom.
74. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jadottaw proċeduri, metodoloġiji u għodod robusti u oġġettivi li jippermettulhom jikkunsidraw b'mod xieraq il-karatteristiċi differenti u fatturi tar-riskju rilevanti (bħar-riskju ta' kreditu, ir-riskju tas-suq, ir-riskju ta' likwidità⁹, riskju operazzjonali inkluż ir-riskju tal-hacking, eċċ.) ta' kull kriptoass li jistgħu jirrakkomandaw jew jinvestu fih f'isem il-klijenti. Minhabba li l-livell ta' "komplessità" tal-prodotti huwa partikolarment importanti, u dan jenħtieġ li jitqabbel mal-informazzjoni dwar klijent (b'mod partikolari rigward l-għarfien u l-esperjenza tiegħu).
75. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jadottaw proċeduri sabiex jiżguraw li l-informazzjoni li tintuża biex jiġu mifhuma u jiġu kklassifikati tajjeb il-kriptoassi li jiġu inklużi fl-offerta tal-prodott tagħhom tkun affidabbli, preċiża, konsistenti u aġġornata. Meta jadottaw tali proċeduri, il-fornituri ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li jqisu l-karatteristiċi u n-natura differenti tal-kriptoassi kkunsidrati.
76. Barra minn hekk, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jirrieżaminaw l-informazzjoni li tintuża sabiex ikunu jistgħu jirriflettu kwalunkwe bidla rilevanti li tista' taffettwa l-klassifikazzjoni tal-prodott. Dan huwa partikolarment importanti meta titqies l-evoluzzjoni kontinwa u l-veloċità tat-tkabbir tas-swieq tal-kriptoassi.

⁹ Huwa partikolarment importanti li r-riskju ta' likwidità identifikat ma jiġix ibbilanċjat b'indikaturi ta' riskji oħrajn (bħal, pereżempju, dawk adottati għall-valutazzjoni tar-riskju ta' kreditu/tal-kontroparti u r-riskju tas-suq). Dan għaliex il-karatteristiċi tal-likwidità tal-kriptoassi jenħtieġ li jitqabblu mal-informazzjoni dwar ir-rieda tal-klijent li jżomm il-kriptoassi għal ċertu perjodu ta' żmien, jiġifieri l-hekk imsejjaħ "perjodu ta' zamma".

5.8 L-arrangamenti meħtieġa biex tiġi żgurata l-adeqwatezza tal-kriptoassi jew tas-servizzi tal-kriptoassi (il-Linja Gwida 8)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (10), (11) u (12) tal-MiCA.

77. Sabiex il-klijenti jitqabblu ma' investimenti u servizzi xierqa, il-fornituri tas-servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jistabbilixxu politiki u proċeduri biex jiżguraw li jqisu b'mod konsistenti:
- l-informazzjoni disponibbli kollha dwar il-klijent neċessarja biex jiġi vvalutat jekk kriptoass jew servizz huwiex adattat, inkluż il-portafoll attwali ta' investimenti tal-klijent (u l-allokazzjoni tal-assi f'dak il-portafoll li jenħtieġ li ma tkunx limitata għall-allokazzjoni tal-kriptoassi);
 - il-karatteristiċi materjali kollha tal-kriptoassi kkunsidrati fil-valutazzjoni tal-adeqwatezza, inklużi r-riskji rilevanti kollha u kwalunkwe kost dirett jew indirett għall-klijent.
78. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi huma mfakkra li l-valutazzjoni tal-adeqwatezza mhijix limitata għal rakkomandazzjonijiet biex jinxtara kriptoass. Kull rakkomandazzjoni trid tkun xierqa, irrispettivament minn jekk tkunx, pereżempju, rakkomandazzjoni biex jinxtara, jinżamm jew jinbigħ kriptoass, jew biex dan ma jsirx.
79. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi li jibbażaw fuq għodod fil-proċess tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza (bħal mudelli ta' portafolli, software għall-allokazzjoni tal-assi jew għodda li tagħmel profil tar-riskju għall-investimenti potenzjali) jenħtieġ li jkollhom sistemi u kontrolli xierqa sabiex jiżguraw li l-għodod ikunu adatti għall-iskop u jipproduċu riżultati sodisfaċenti.
80. F'dan ir-rigward, l-għodod jenħtieġ li jkunu mfassla sabiex iqisu l-ispeċifitajiet rilevanti kollha ta' kull klijent jew kriptoass. Pereżempju, għodod li jikklassifikaw il-klijenti jew il-kriptoassi ta' investiment b'mod mifrux ma jkunx adatti għall-iskop.
81. Fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jistabbilixxi politiki u proċeduri li jippermettulu jiżgura, fost l-oħrajn, li:
- il-parir dwar il-kriptoassi u l-immaniġġjar tal-portafoll tas-servizzi tal-kriptoassi pprovduti lill-klijent iqisu livell xieraq ta' diversifikazzjoni tar-riskju, inkluż fir-rigward tat-tip ta' strumenti miżmuma fil-portafoll (kriptoassi, strumenti finanzjarji, eċċ.);
 - il-klijent ikollu fehim adegwat tar-relazzjoni bejn ir-riskju u r-redditu, jiġifieri tar-remunerazzjoni neċessarjament baxxa tal-assi mingħajr riskju, tal-inċidenza tal-perjodu tal-ippjanar fuq din ir-relazzjoni u tal-impatt tal-kostijiet fuq l-investimenti tiegħu;
 - is-sitwazzjoni finanzjarja tal-klijent tkun tista' tiffinanzja l-kriptoassi u l-klijent ikun jista' jgħorr kwalunkwe telf possibbli li jirriżulta mill-investimenti;

- kwalunkwe rakkomandazzjoni personali jew tranżazzjoni li l-klijent jidhol fiha matul l-għoti ta' pariri dwar il-kriptoassi jew immaniġġjar tal-portafolli ta' kriptoassi, meta jkun involut prodott illikwidu, tqis il-perjodu ta' żmien li għalih il-klijent huwa lest li jżomm l-investment; u
 - kwalunkwe kunflitt ta' interess jiġi evitat milli jaffettwa ħażin il-kwalità tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza.
82. Meta jkun qed tiegħu deċiżjoni dwar il-metodoloġija li trid tiġi adottata sabiex issir il-valutazzjoni tal-adeqwatezza, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jqis it-tip u l-karatteristiċi tas-servizzi tal-kriptoassi li jiġu provduti u, b'mod aktar ġenerali, il-mudell kummerċjali tiegħu.
83. Meta jwettaq valutazzjoni tal-adeqwatezza, fornitur tas-servizz tal-kriptoassi li jipprovdi s-servizz ta' mmaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi, minn naħa waħda, jenħtieġ li jivvaluta - f'konformità mat-tieni punt tal-paragrafu 41 ta' dawn il-linji gwida - l-għarfien u l-esperjenza tal-klijent fir-rigward ta' kull tip ta' kriptoass li jista' jiġi inkluż fil-portafoll tiegħu, u t-tipi ta' riskji involuti fl-immaniġġjar tal-portafoll tiegħu. Skont il-livell ta' kumplessità tal-kriptoassi involuti, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jenħtieġ li jivvaluta l-għarfien u l-esperjenza tal-klijent b'mod aktar speċifiku milli biss abbażi tat-tip li għalih jappartjeni l-kriptoassi (eż., token b'referenza għall-assi marbut ma' basket ta' muniti ta' swieq emergenti kontra token b'referenza għall-assi marbut biss ma' EUR u USD). Min-naħa l-oħra, fir-rigward tas-sitwazzjoni finanzjarja u tal-oġġettivi tal-investment tal-klijent, il-valutazzjoni tal-adeqwatezza dwar l-impatt tal-kriptoass(i) u tat-tranżazzjoni(jiet) tista' ssir fil-livell tal-portafoll kollu kemm hu. Fil-prattika, jekk il-ftehim tal-immaniġġjar tal-portafolli jiddefinixxi l-istrategġija tal-investment li tkun xierqa għall-klijent f'biżżejjed dettall fir-rigward tal-kriterji tal-adeqwatezza ddefiniti mill-MiCA u li se jiġu segwiti mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi, il-valutazzjoni tal-adeqwatezza tad-deċiżjonijiet tal-investment tista' ssir mal-istrategġija tal-investment, kif definit fil-ftehim tal-immaniġġjar tal-portafolli u l-portafoll tal-klijent kollu kemm hu jenħtieġ li jirrifletti din l-istrategġija tal-investment miftiehma. Meta fornitur ta' servizz tal-kriptoassi jwettaq valutazzjoni tal-adeqwatezza bbażata fuq il-kunsiderazzjoni tal-portafoll tal-klijent kollu kemm hu fi hdan is-servizz ta' pariri dwar il-kriptoassi, dan ifisser li, min-naħa waħda, il-livell ta' għarfien u esperjenza tal-klijent jenħtieġ li jiġu evalwati rigward kull kriptoass u r-riskji involuti fit-tranżazzjoni relatata. Min-naħa l-oħra, fir-rigward tas-sitwazzjoni finanzjarja u tal-oġġettivi tal-investment tal-klijent, il-valutazzjoni tal-adeqwatezza dwar l-impatt tal-prodott u tat-tranżazzjoni tista' ssir fil-livell tal-portafoll tal-klijent.
84. Meta fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jwettaq valutazzjoni tal-adeqwatezza abbażi tal-kunsiderazzjoni tal-portafoll tal-klijent kollu kemm hu, huwa jenħtieġ li jiżgura grad xieraq ta' diversifikazzjoni fi hdan il-portafoll tal-klijent, filwaqt li jqis l-iskopertura tal-portafoll tal-klijent għar-riskji finanzjarji differenti (skopertura ġeografika, munita, skopertura, eċċ.). Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jkun speċjalment prudenti fir-rigward tar-riskju tal-kreditu: jenħtieġ li tiġi kkunsidrata b'mod partikolari l-iskopertura tal-portafoll ta' klijent lil emittent wieħed jew lil emittenti li jagħmlu parti mill-istess grupp. Dan għaliex jekk il-portafoll ta' klijent ikun ikkonċentrat fi prodotti li jinħarġu minn entità waħda (jew

entitajiet tal-istess grupp), fil-każ ta' inadempjenza ta' dik l-entità, il-klijent jista' jitlef l-investment kollu tiegħu.

85. Sabiex jiżguraw il-konsistenza tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza li ssir permezz ta' għodod awtomatizzati (anki jekk l-interazzjoni mal-klijenti ma seħħitx permezz ta' sistemi awtomatizzati), il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jimmonitorjaw u jittestjaw regolarment l-algoritmi li jsejsu l-adeqwatezza tat-tranżazzjonijiet rakkomandati jew li twettqu f'isem il-klijenti. Meta jiddefinixxu tali algoritmi, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jqisu n-natura u l-karatteristiċi tal-kriptoassi u s-servizzi inklużi fl-offerta tagħhom lill-klijenti. B'mod partikolari, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li mill-inqas:
- jistabbilixxu dokumentazzjoni xierqa tad-disinn tas-sistema li tistipula b'mod ċar l-iskop, il-kamp ta' applikazzjoni u d-disinn tal-algoritmi. Is-sigħar tad-deċiżjonijiet jew ir-regoli tad-deċiżjonijiet jenħtieġ li jiffurmaw parti minn din id-dokumentazzjoni, fejn ikun rilevanti;
 - ikollhom strateġija tal-ittestjar dokumentata li tispjega l-kamp ta' applikazzjoni tal-ittestjar tal-algoritmi. Dan jenħtieġ li jinkludi pjanijiet tal-ittestjar, każijiet tal-ittestjar, riżultati tal-ittestjar, riżoluzzjoni tad-difetti (jekk rilevanti), u riżultati tal-ittestjar finali;
 - ikollhom fis-seħħ politiki u proċeduri xierqa sabiex jiġġestixxu kwalunkwe bidla li ssir fuq algoritmu, inkluż li jimmonitorjaw u jżommu rekord ta' kwalunkwe bidla bħal din. Dan jinkludi li jkollhom fis-seħħ arranġamenti ta' titoli sabiex jimmonitorjaw u jipprevjenu aċċess mhux awtorizzat għall-algoritmu;
 - jirrieżaminaw u jaġġornaw l-algoritmi sabiex jiżguraw li dawn jirriflettu kwalunkwe bidla rilevanti (eż. bidliet fis-suq u bidliet fil-liġi applikabbli) li jistgħu jaffettwaw l-effettività tagħhom;
 - ikollhom politiki u proċeduri fis-seħħ li jippermettu l-identifikazzjoni ta' kwalunkwe żball fl-algoritmu u li dan jiġi indirizzat b'mod xieraq, inkluż, pereżempju, bis-sospensjoni tal-għoti ta' pariri jekk dak l-iżball aktarx jirriżulta f'pariri mhux xierqa u/jew fi ksur tal-liġi/tar-regolament rilevanti;
 - ikollhom fis-seħħ riżorsi adegwati, inklużi riżorsi umani u teknoloġiċi, sabiex jimmonitorjaw u jissorveljaw il-prestazzjoni tal-algoritmi permezz ta' rieżami tal-pariri li jkunu ngħataw; u
 - ikollhom fis-seħħ proċessi ta' approvazzjoni interni sabiex jiżguraw li l-passi ta' hawn fuq ikunu ġew segwiti.
86. Fejn il-pariri dwar il-kriptoassi jew dwar l-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi huma pprovduti kompletament jew parzjalment permezz ta' sistema awtomatizzata jew semi-awtomatizzata, ir-responsabbiltà li ssir il-valutazzjoni tal-adeqwatezza jenħtieġ li tibqa' tal-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi li jipprovdi s-servizz u ma għandhiex titnaqqas bl-użu

ta' sistema elettronika fl-għoti tar-rakkomandazzjoni jew tad-deċiżjoni personali tal-kummerċ.

5.9 Kostijiet u kumplessità ta' prodotti ekwivalenti (Linja gwida 9)

Legiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (10) u (12) tal-MiCA.

87. Politiki u proċeduri tal-adeqwatezza jenħtieġ li jiżguraw li, qabel fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jieħu deċiżjoni dwar il-kriptoass(i) li se jiġi(u) rakkomandat(i), jew li se jsir investiment fil-portafoll immaniġġjat f'isem il-klijent, għandha ssir valutazzjoni bir-reqqa tal-alternattivi possibbli tal-kriptoassi u tas-servizzi tal-kriptoassi, filwaqt li jitqiesu l-kost u l-kumplessità tal-prodotti.
88. Fornitur ta' servizzi ta' kriptoassi jenħtieġ li jkollu proċess fis-sehħ, li jqis in-natura tas-servizz, il-mudell tan-negozju tiegħu u t-tip ta' kriptoassi li huma pprovduti, biex jevalwa l-kriptoassi disponibbli li huma "ekwivalenti" għal xulxin f'termini ta' kapaċità li jissodisfaw il-ħtiġijiet u ċ-ċirkostanzi tal-klijent, bħal kriptoassi bi klijenti fil-mira simili u bi profil simili tar-riskju-redditu.
89. Meta jqisu l-fattur tal-kost, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jqisu l-kostijiet u l-imposti kollha koperti mid-dispożizzjonijiet rilevanti skont l-Artikolu 81(4) tal-MiCA. Fir-rigward tal-kumplessità, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jirreferu għall-kriterji identifikati fil-linja gwida 7 ta' hawn fuq. Għall-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi li jkollhom firxa ristretta ta' kriptoassi, jew dawk li jirrakkomandaw tip wieħed ta' kriptoass, fejn il-valutazzjoni ta' kriptoassi "ekwivalenti" tista' tkun limitata, huwa importanti li l-klijenti jkunu mgħarrfa bis-sħiħ dwar dawn iċ-ċirkostanzi. F'dan il-kuntest, huwa partikolarment importanti li l-klijenti jiġu pprovduti b'informazzjoni xierqa dwar kemm hija ristretta l-firxa tal-kriptoassi, skont l-Artikolu 81(2)(b) tal-MiCA¹⁰.
90. Fejn fornitur tas-servizz tal-kriptoassi juża strateġiji ta' portafolli komuni jew proposti mudell ta' investiment li japplikaw għal klijenti differenti bl-istess profil ta' investiment (kif jiġi ddeterminat mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi), il-valutazzjoni tal-kost u tal-kumplessità għal kriptoassi "ekwivalenti" tista' ssir fuq livell ogħla, b'mod ċentrali, (pereżempju fi f'dan kumitat ta' investiment jew kwalunkwe kumitat ieħor li jiddefinixxi strateġiji ta' portafolli komuni jew proposti ideali ta' investiment) minkejja li fornitur tas-servizz tal-kriptoassi xorta se jkollu bżonn jiżgura li l-kriptoassi li jintgħażlu jkunu xierqa u jissodisfaw il-profil tal-klijenti tagħhom fuq bażi individwalizzata.
91. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jkunu kapaċi jiġġustifikaw dawk is-sitwazzjonijiet fejn kriptoass li jiswja aktar flus jew li huwa aktar kumpless jintgħażel jew jiġi rakkomandat fuq kriptoass ekwivalenti, filwaqt li jqisu l-proċess tal-għażla tal-prodotti fil-kuntest ta' parir dwar kriptoassi jew immaniġġjar tal-portafolli, jistgħu jiġu kkunsidrati wkoll aktar kriterji (pereżempju: id-diversifikazzjoni, il-likwidità, jew il-livell ta' riskju tal-portafoll). Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiddokumentaw u jżommu rekord

¹⁰ Għalhekk, f'konformità mal-MiCA, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi mhumex mistennija jikkunsidraw l-univers kollu tal-għażliet possibbli tal-kriptoassi li jeżistu fis-suq sabiex isegwu l-linja gwida 7.

ta' dawn id-deċiżjonijiet, peress li dawn id-deċiżjonijiet jenħtieġu attenzjoni speċifika minn funzjonijiet ta' kontroll fi ħdan il-fornitur ta' servizz tal-kriptoassi. Id-dokumentazzjoni rispettiva jenħtieġ li tkun soġġetta għal rieżamijiet interni. Meta jipprovdu pariri dwar il-kriptoassi, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jistgħu, għal raġunijiet speċifiċi definiti sew, jiddeċiedu wkoll li jinfurmaw lill-klijent dwar id-deċiżjoni li jagħżlu l-kriptoass l-aktar għali u kumpless.

5.10 Il-kostijiet u l-benefiċċji tal-qlib bejn investimenti (Linja gwida 10)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(1), (10) u (12) tal-MiCA.

92. Bħala parti mill-politiki u mill-proċeduri dwar il-valutazzjoni tal-adegwatezza, jenħtieġ li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jwettqu analiżi tal-kostijiet u l-benefiċċji ta' bidla b'tali mod li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jkunu raġonevolment kapaċi juru li l-benefiċċji mistennija tal-bidla huma akbar mill-kostijiet.
93. Għall-finijiet ta' din il-linja gwida, deċiżjonijiet ta' investiment, bħar-riekwilibriju ta' portafoll li jkun qed jiġi mmaniġġjat, fil-każ ta' "strategija passiva" sabiex jiġi rreplikat indiċi (kif jiġi miftiehem mal-klijent) normalment ma jitqisux bħala bidla. Biex jiġu evitati dubji, kwalunkwe tranżazzjoni mingħajr ma żżomm dawn il-limiti ma titqiesx bħala bidla.
94. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jqisu l-informazzjoni kollha neċessarja, sabiex ikunu jistgħu jwettqu analiżi tal-kostijiet imqabbla mal-benefiċċji tal-bidla, jiġifieri valutazzjoni tal-vantaġġi u tal-iżvantaġġi tal-kriptoass(i) il-ġdid(ġodda) kkunsidrat(i). Meta jikkunsidraw id-dimensjoni tal-kost, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jqisu l-kostijiet u l-imposti kollha koperti mid-dispożizzjonijiet rilevanti skont l-Artikolu 81(4) tal-MiCA. F'dan il-kuntest, kemm il-fatturi monetarji kif ukoll dawk mhux monetarji tal-kostijiet u tal-benefiċċji jistgħu jkunu rilevanti. Dawn jistgħu jinkludu, pereżempju:
 - ir-redditu nett mistenni tat-tranżazzjoni alternattiva proposta (li tikkunsidra wkoll kwalunkwe kost bil-quddiem li jrid jiġi ttrattat mill-klijent(i)) meta mqabbel mar-redditu nett mistenni tal-investiment eżistenti (li jenħtieġ li jqis ukoll kwalunkwe kost tal-ħruġ li l-klijent(i) jista' (jistgħu) jgarrab(jgarrbu) biex ineħħi(u) l-investiment mill-prodott li diġà jinsab fil-portafoll tiegħu/tagħhom);
 - bidla fiċ-ċirkostanzi u fil-ħtiġijiet tal-klijent, li tista' tkun ir-raġuni biex tiġi kkunsidrata l-bidla, eż. il-ħtieġa għal likwidità fuq perjodu ta' żmien qasir bħala konsegwenza ta' avveniment tal-familja li ma jkunx mistenni jew ipplanat;
 - bidla fil-karatteristiċi tal-kriptoassi u/jew fiċ-ċirkostanzi tas-suq, li tista' tkun raġuni għala titqies bidla fil-portafoll(i) tal-klijent(i), eż. jekk kriptoass isir illikwidu minhabba x-xejriet fis-suq;
 - benefiċċji għall-portafoll tal-klijent li jirriżultaw mill-bidla, bħal (i) zieda fid-diversifikazzjoni tal-portafoll (skont iż-żona ġeografika, it-tip ta' strument, it-tip ta' emittent, eċċ.); (ii) aktar allinjament tal-profil tar-riskju tal-portafoll mal-oġġettivi tar-

riskju tal-klijent; (iii) żieda fil-likwidità tal-portafoll; jew (iv) tnaqqis fir-riskju tal-kreditu ġenerali tal-portafoll;

95. Meta jkunu qed jiġu pprovduti pariri dwar il-kriptoassi, spjegazzjoni ċara tar-raġunijiet għaliex il-benefiċċji tal-bidla rrakkomandata jkunu akbar mill-kostijiet tagħha jenħtieġ li tiġi inkluża fir-rapport tal-adegwatezza¹¹ li l-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jrid jipprovidi lill-klijent qabel issir it-tranżazzjoni.
96. Il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jadottaw ukoll sistemi u kontrolli sabiex jimmonitorjaw ir-riskju li jevitaw l-obbligu li jivvalutaw il-kostijiet u l-benefiċċji tal-bidla rrakkomandata, pereżempju f'sitwazzjonijiet fejn pariri biex jinbigħ kriptoass jiġu segwiti minn pariri biex jinxtara kriptoass ieħor aktar tard (eż. jiem wara), iżda ż-żewġ tranżazzjonijiet fil-fatt kienu strettament relatati mill-bidu.
97. Fejn fornitur tas-servizz tal-kriptoassi juża strateġiji ta' portafolji komuni jew proposti ideali ta' investiment li japplikaw għal klijenti differenti bl-istess profil ta' investiment (kif jiġi ddeterminat mill-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi), l-analiżi tal-kostijiet imqabbla mal-benefiċċji ta' bidla tista' ssir fuq livell ogħla milli fil-livell ta' kull klijent individwali jew kull tranżazzjoni individwali. B'mod aktar speċjali, meta bidla tiġi deċiża ċentralment, pereżempju fi ħdan kumitat ta' investiment jew fi ħdan kwalunkwe kumitat ieħor li jkun qed jiddefinixxi strateġiji ta' portafolli komuni jew proposti ideali ta' investiment, l-analiżi tal-kostijiet imqabbla mal-benefiċċji tista' ssir fil-livell ta' dak il-kumitat. Jekk din il-bidla tiġi deċiża b'mod ċentrali, l-analiżi tal-kostijiet imqabbla mal-benefiċċji li tkun saret f'dak il-livell normalment tkun tapplika għall-portafolli kollha komparabbli tal-klijent mingħajr ma ssir valutazzjoni għal kull klijent individwali. Barra minn hekk, f'din is-sitwazzjoni, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi jista' jiddetermina, fil-livell tal-kumitat rilevanti, ir-raġuni għaliex bidla li tkun giet deċiża ma tkunx se ssir għal ċerti klijenti. Minkejja li l-analiżi tal-kostijiet meta mqabbla mal-benefiċċji tkun tista' ssir f'livell ogħla f'dawn is-sitwazzjonijiet, il-fornitur tas-servizz tal-kriptoassi, madankollu, jenħtieġ li jkollu kontrolli xierqa fis-seħh sabiex jivverifika li ma jkun hemm l-ebda karatteristika partikolari ta' ċerti klijenti li tista' tirrikjedi livell ta' analiżi aktar diskret.
98. Fejn maniġer tal-portafoll ikun qabel dwar mandat u strateġija ta' investiment imfassla aktar apposta ma' klijent minħabba l-ħtiġijiet ta' investiment speċifiċi tal-klijent, jenħtieġ li ssir analiżi tal-kostijiet imqabbla mal-benefiċċji tal-bidla fil-livell tal-klijent, f'kontrast ma' dan ta' hawn fuq.
99. Minkejja dan ta' hawn fuq, jekk maniġer tal-portafoll iqis li l-kompożizzjoni jew il-parametri ta' portafoll jenħtieġ li jinbidlu b'mod li ma jkunx permess mill-mandat maqbul mal-klijent, il-maniġer tal-portafoll jenħtieġ li jiddiskuti dan mal-klijent u jirrieżamina jew iwettaq valutazzjoni tal-adegwatezza ġdida biex jiġi maqbul mandat ġdid.

¹¹ Ir-rapport dwar l-idoneità msemmi fl-Artikolu 81(13) tal-MiCA.

5.11 Kwalifiki tal-persunal (Linja Gwida 11)¹²

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikoli 68(5) u 81(7) tal-MiCA.

100. Il-fornituri ta' servizzi ta' kryptoassi huma meħtieġa jiżguraw li l-persunal involut fl-aspetti materjali tal-proċess ta' idoneità jkollu livell adegwat ta' ħiliet, għarfien u kompetenza fir-rigward tal-kryptoassi u s-servizzi ta' kryptoassi.
101. Il-persunal jenħtieġ li jifhem ir-rwol li għandu fil-proċess tal-valutazzjoni tal-adeqwatezza u jenħtieġ li jkollu l-ħiliet, l-għarfien u l-kompetenza neċessarji, inkluż għarfien suffiċjenti tar-rekwiżiti u tal-proċeduri regolatorji rilevanti, biex jaqdi r-responsabbiltajiet tiegħu.
102. Il-membri tal-persunal jenħtieġ li jkollhom l-għarfien u l-kompetenza meħtieġa, inkluż fir-rigward tal-valutazzjoni tal-idoneità. Għal dak il-għan, il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jagħtu taħriġ xieraq lill-persunal.
103. Persunal ieħor li ma jħabbatx wiċċu direttament mal-klijenti iżda li jkun involut fil-valutazzjoni tal-adeqwatezza b'xi mod ieħor xorta jenħtieġ li jkollu l-ħiliet, l-għarfien u l-kompetenza neċessarja li huma meħtieġa skont ir-rwol partikolari tiegħu fil-proċess tal-adeqwatezza. Dan jista' jirrigwarda, pereżempju, it-tfassil ta' kwestjonarji, id-definizzjoni ta' algoritmi li jirregolaw il-valutazzjoni tal-adeqwatezza jew aspetti oħra neċessarji biex tkun tista' ssir il-valutazzjoni tal-adeqwatezza u tkun tista' tiġi kkontrollata l-konformità mar-rekwiżiti tal-adeqwatezza.
104. Fejn ikun rilevanti, meta jkunu qed jużaw għodod awtomatizzati (inklużi għodod ibridi), il-fornituri ta' servizzi tal-kryptoassi jenħtieġ li jiżguraw li l-persunal tagħhom li jkun involut fl-attivitajiet relatati mad-definizzjoni ta' dawn l-għodod:
 - ikollu fehim xieraq tat-teknoloġiji u tal-algoritmi li jintużaw sabiex jagħti pariri diġitali (b'mod partikolari, ikun kapaċi jifhem ir-raġunament, ir-riskji u r-regoli wara l-algoritmi li jsejsu l-pariri diġitali); u
 - ikun kapaċi jifhem u jirrieżamina l-pariri diġitali/awtomatizzati li jiġu ġġenerati mill-algoritmi.

¹² F'konformità mal-mandat skont l-Artikolu 81(15)(a) tal-MiCA, l-ESMA, f'data aktar tard, se tohroġ linji gwida aktar ġenerali dwar il-kriterji għall-valutazzjoni tal-għarfien u l-kompetenza skont l-Artikolu 81(7) tal-MiCA.

6 Linji gwida dwar il-format tad-dikjarazzjoni perjodika għall-immaniġġjar tal-portafoll tal-kriptoassi

6.1 Mezz li jservi għal żmien twil (Linja Gwida 1)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(14) tal-MiCA.

105. Jenħtieġ li l-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jipprovdu lil kull klijent bħal dan bid-dikjarazzjoni perjodika prevista fl-Artikolu 81(14) tal-MiCA f'format elettroniku li jkun ukoll mezz durabbli.
106. Tali mezz jenħtieġ li jippermetti lil klijent i) jaħżen l-informazzjoni indirizzata personalment lil dak il-klijent b'mod aċċessibbli għal referenza futura u għal perjodu ta' żmien adegwat għall-finijiet tal-informazzjoni; u ii) jippermetti r-riproduzzjoni mhux mibdula tal-informazzjoni maħżuna.

6.2 Aċċess għal sistema online (Linja Gwida 2)

Leġiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(14) tal-MiCA.

107. Għall-finijiet tal-Artikolu 81(14), it-tieni subparagrafu tal-MiCA, il-fornituri ta' servizzi tal-kriptoassi jenħtieġ li jiżguraw li:
- is-sistema online li l-klijenti tagħhom ikollhom aċċess għaliha tikkwalifika bħala mezz durabbli;
 - il-klijent jiġi nnotifikat b'mod elettroniku dwar fejn u kif l-informazzjoni tista' tiġi aċċessata (pereżempju, jekk is-sistema online tkun sit web, il-klijent jenħtieġ li jiġi nnotifikat bl-indirizz tas-sit web, u bil-post fuq is-sit web fejn tkun tista' tiġi aċċessata l-informazzjoni);
 - il-klijent jiġi nnotifikat meta ssir disponibbli dikjarazzjoni perjodika ġdida; u
 - l-informazzjoni tkun aċċessibbli kontinwament permezz ta' dik is-sistema online u għal tali perjodu ta' żmien li l-klijent jista' jkollu bżonn b'mod raġonevoli biex jispezzjonaha.

6.3 Kontenut tad-dikjarazzjoni perjodika (Linja Gwida 3)

Legiżlazzjoni rilevanti: L-Artikolu 81(14) tal-MiCA.

108. Sabiex jiġi żgurat li l-klijenti jiksibu rieżami ġust u bbilanċjat tal-attivitajiet imwettqa, tal-prestazzjoni tal-portafoll u ta' kif l-attivitajiet imwettqa jissodisfaw il-preferenzi, l-oġettivi u l-informazzjoni aġġornata dwar il-valutazzjoni tal-adeqwatezza matul il-perjodu ta' rapportar, id-dikjarazzjoni perjodika jenħtieġ li tinkludi, bħala minimu:
- dikjarazzjoni tal-kontenut u l-valwazzjoni tal-portafoll, inklużi dettalji ta' kull kryptoass miżmum, il-valur tas-suq tiegħu, jew il-valur ġust jekk il-valur tas-suq ma jkunx disponibbli u l-bilanċ tal-flus, kollha fil-bidu u fit-tmiem tal-perjodu ta' rapportar;
 - il-prestazzjoni tal-portafoll matul il-perjodu ta' rapportar, inkluż kwalunkwe token riċevut mingħajr ħlas għall-kontinwità tal-operazzjonijiet ta' mekkaniżmi ta' għarfien ta' prova ta' xogħol u ta' prova ta' ishma - blockchain (staking awards);
 - l-ammont totali ta' tariffi u ħlasijiet applikati matul il-perjodu ta' rapportar, bit-tqassim f'partiti ta' mill-inqas it-tariffi totali tal-immaniġġjar u l-kostijiet totali assoċjati mal-eżekuzzjoni, u li jinkludu, meta rilevanti, dikjarazzjoni li analiżi iktar dettaljata tkun ipprovduta meta tintalab;
 - tqabbil tal-prestazzjoni matul il-perjodu kopert mid-dikjarazzjoni mal-parametru referenzjarju tal-prestazzjoni (jekk ikun hemm) miftiehem bejn il-fornitur ta' servizzi tal-kriptoassi u l-klijent;
 - għal kull tranżazzjoni eżegwita matul il-perjodu, il-karatteristiċi ewlenin tat-tranżazzjoni rilevanti;
 - spjegazzjoni dwar kif l-attivitajiet jew in-nuqqas ta' attività jissodisfaw il-preferenzi, l-oġettivi u karatteristiċi oħrajn tal-klijent.
109. Il-fornituri ta' servizzi ta' kryptoassi jenħtieġ li jispeċifikaw ukoll id-data tal-aħħar valutazzjoni tal-adeqwatezza jew ir-rieżami tagħha u, jekk rilevanti, fuq liema bażi giet aġġornata l-aħħar (eż. informazzjoni ġdida pprovduta mill-klijent li tikkawża bidla fil-profil tal-klijent, kriterji ġodda applikati mill-fornitur ta' servizzi ta' kryptoassi).